

СВЯТ БЕЗ ТУБЕРКУЛОЗА

Туберкулозата е инфекциозно заболяване, причинено обикновено от Микобактериум туберкулозис. Разпространява се по въздушно-капков път, чрез кожата, чрез храната. Атакува белите дробове, но може да засегне още ставите, костите, бъбреците, менингите, като 50% от случаите завършва със смърт.

Три са основните фактора за борба със заболяването:

- **Имунизирание**
- **Ранна диагностика**
- **Своевременно лечение**

За да се избегне заразяването в световен мащаб се използва БЦЖ ваксина - БЦЖ (BCG) ваксина се използва за изграждане на имунитет срещу туберкулозния причинител и предотвратяване на болестта.

Как и защо се поставя БЦЖ ваксина? - За защита срещу туберкулоза, БЦЖ ваксината се инжектира подкожно в лявото рамо. Тя обикновено се поставя от 48-мия час след раждането на детето, но при необходимост се повтаря на 7-месечна възраст. Бебето трябва да е здраво родено и да не е имало контакт с

болни от туберкулоза. След това, няколко пъти през детството (*на 6-7 години, на 10-11 години*) се извършва кожен тест (Манту-проба). При (-) резултат се прави повторна ваксинация.

При правилно поставяне на БЦЖ ваксина, на мястото на инжектиране трябва да се образува малка подутина, която да изчезне до 6-8 часа. Участъка не се натиска или втрива. Желателно е след това мястото да не се мокри и да се предпази от замърсяване в продължение на 24 часа. Ако има раничка, не се третира с йод или спиртни разтвори. Тя може да се покрие само със суха

марля, но без да се поставя лепенка. Ако се изтича секрет може леко туширане с риванол, но в никакъв случай не се изстискава.

Образуването на белег не е доказателство за ефикасността на ваксината, а е просто лесен начин за установяването ѝ. В наши дни при липсата му е необходимо извършването на Манту проба от 7 до 10-месечна възраст. Ако пробата е отрицателна, е необходимо извършването на реваксинация.

Ефикасност на БЦЖ ваксина - В България, където туберкулозата е ендемична, децата може да имат контакт с туберкулозни бактерии още в най-ранна възраст. Имунитета на бебета и малките деца не е достатъчно устойчив и преките контакти с туберкулозно болни са абсолютно забранени. Заболяването в детска възраст се различава съществено от формата на туберкулоза при възрастните. В повечето случаи има засягане на менингите, пикочните пътища, костите и други органи.

Важно е да се знае, че ефективността на БЦЖ ваксина не е 100 %. По света се установява различен процент на ефективност, като той *варира от 60-80%*. Това зависи от генетичните разлики при хората, промените в околната среда, наличието на други патогенни бактерии в средата, разликата в лабораторните условия, големи генетични разлики в щамовете на култивираните туберкулозни бактерии. Относно *продължителността на действие на ваксината* има данни сочещи, че този срок може да варира от 15 до дори 60 години.

Странични реакции от БЦЖ ваксина

Понякога ваксинацията крие определени рискове, като в повечето случаи те са по-маловажни от последствията, които биха настъпили при заразяване. БЦЖ ваксинацията може да причини странични ефекти, в резултат на индивидуални реакции, наличие на съпътстващи заболявания, ниско качество на ваксината и неправилно поставяне. Например:

- зачервяване в областта на инжектиране (*може да се появи 10-14 дни след инжектирането и трябва да изчезне напълно след около 6 месеца*)
- образуване на келоиден белег;
- подуване на лимфните възли; треска;
- стомашни болки; повръщане .

Ако тези симптоми не изчезнат, се свържете с лекар. Спешна медицинска помощ си търси и при :

- тежък обрив на кожата;
- затруднено дишане; хрипове; затруднено преглъщане;

Противопоказания за поставяне на БЦЖ ваксина- Има случаи, когато БЦЖ ваксинацията не е препоръчителна или трябва да се отложи във времето. Такива случаи са:

- инфекции и респираторни заболявания; висока телесна температура;
- при контакт със заразно болни лица; алергии към лекарства или прием на такива;
- при скорошна ваксинация - необходимо е да се изчака поне 4 седмици
- при (+) туберкулинов кожен тест - Манту; при болни от туберкулоза;
- имунен дефицит; СПИН; HIV-носителство; някои видове рак и левкемия;
- наследствени заболявания; синдром на Даун;
- наличие на тежки изгаряния по тялото; по време на бременност или кърмене.

Разпространение на Туберкулозата в обл. Враца

по данни на РЗИ за последните 16 години съобщените и регистрирани случаи на туберкулоза в областта са :

Общини	Абс.бр.	Заболяемост на 100 000 хил.
общ.Криводол	1	12,60
общ.Оряхово	2	22,69
общ.Б.Слатина	3	4,94
общ.Козлодуй	3	16,48
общ.Хайредин	4	102,88
общ.Враца	14	22,68
ОБЛАСТ ВРАЦА	27	17,56

Данни на РЗИ-Враца за съобщените и регистрирани в случаи на туберкулоза в областта (по години)

2003 – 36 случая	2014 – 115 случая
2004 – 50 случая	2015 – 56 случая
2005 – 68 случая	2016 – 64 случая
2006 – 76 случая	2017 – 48 случая
2007 – 66 случая	2018 – 64 случая
2008 – 62 случая	2019 – 54 случая
2009 – 109 случая	2020 – 34 случая
2010 – 83 случая	2021 – 22 случая
2011 – 74 случая	2022 – 27 случая
2012 – 82 случая	
2013 – 86 случая	

**Туберкулозата е предотвратима –
Имунизирайте децата си !**

**За целта не забравяйте да посещавате
Редовно личният лекар на своето дете !**

**Туберкулозата е лечима -
Особено при ранно откриване !**

Ранната диагностика и правилното лечение на туберкулозата се извършва от лекари със специалност фтизиатрия. Болните и техните контактни следва да се обръщат за специализирана медицинска помощ към лечебните заведения за контрол и лечение на Туберкулозата. В област Враца такова лечебно заведение е СБАЛПФЗ-ВРАЦА-ЕООД /специализирана болница за активно лечение на пневмо фтизиатрични заболявания

Във връзка със Световния ден за борба с туберкулозата -24 март на територията на област Враца са организирани безплатни профилактични прегледи. Същите ще се извършват за периода от 20 до 24 март 2023г.

всеки ден от 9.00 – 13.00 ч.

в СБАЛ ПФЗ ГР. ВРАЦА – кабинети №№-ра 7 и 8